

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.871/2013/8.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2014. január 15. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í t é l e t e t :

A tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett emberölés bűntettének kísérlete miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2013. október 11. napján kihirdetett 2.B.876/2012/19. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A vádlott által elkövetett bűncselekmény törvényhelye Btk.160.§. (1) (2) bekezdés i) pont.

A vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy sértett születési éve helyesen 2012.

A másodfokú eljárásban a vádlottat terhelő 4000 (négyezer) forint bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s:

A Nyíregyházi Törvényszék első fokú határozatával vádlottat a Btk. 166. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés i) pontja szerint minősülő emberölés bűntettének kísérletében mondta ki bűnösnek, ezért őt 3 év fegyházbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetés 4/5 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A vádlott szülői felügyeleti jogát nevű gyermeke vonatkozásában megszüntette. Rendelkezett továbbá a felmerült bűnügyi költség vádlott általi viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére súlyosításért, a kiszabott fegyházbüntetés és közügyektől eltiltás tartamának lényeges felemelése érdekében, míg a vádlott enyhítés, védője pedig enyhébb minősítés és enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.519/2013/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Indítványozta, hogy az ítéletábra állapítsa meg, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményt egyenes szándékkal követte el, és a vele szemben kiszabott fegyházbüntetés és a közügyektől eltiltás tartamát lényegesen emelje fel.

A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a Be. 361. § (1) bekezdése alapján, nyilvános ülésen bírálta el, melyen a vádlott nem vett részt. Az ügyész a fellebbezésben és az átiratában foglaltakat fenntartotta. A védő az első fokon kiszabott szabadságvesztés büntetés enyhítésére tett indítványt.

Sem a vádhatósági, sem pedig a védelmi oldalról bejelentett fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírálta. Az ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseket arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett. A revízió elvének szem előtt tartásával ellenőrizte, hogy az elsőfokú bíróság megtartotta-e az eljárási szabályokat és vizsgálta az ítélet megalapozottságát is.

Az ítéletábra a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt nem sértett, így a Be. 373. §-ának (1) bekezdés II. pontjában felsorolt, valamint a Be 375. § (1) bekezdésében meghatározott okokból az ítélet hatályon kívül helyezése fel sem merülhetett.

A törvényszék a perrendi szabályokat megtartotta, az ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Az általa megállapított tényállás megalapozott, és mentes a Be. 351. §-ának (2) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól, ezért azt a másodfokú bíróság az eljárása során irányadónak tekintette.

A megalapozott tényállás eredményesen nem támadható, a tényállás helyessége esetén a Be. 351-352. §-ai alapján a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincsen perjogi lehetőség, de valójában a megállapított tényállást senki sem támadta.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során okszerű és logikus mérlegeléssel állapította meg a tényállást, főként a vádlott beismerő vallomása és tanú vallomása alapján.

Ítéletszerkesztési hiba folytán azonban a törvényszék tényállásba foglalta a vádlott tudattartamára vonatkozó megállapítását. A törvényszék ugyanis a történeti tényállásban rögzítette azt, hogy „ vádlott belenyugodott abba, hogy az általa magára hagyott és el nem látott sértett halála bármikor bekövetkezhet". Ez a megállapítás valójában a történeti tényekből a bűnösségre levont következtetés, ezért az ítéletábra az első fokú ítélet 3. oldal

5. bekezdésének utolsó mondatát, a jogi indokolás részének tekinti. Az elkövető tudattartalma - a cselekmény megvalósulása során átélt pszichikus, akarati, érzelmi viszonyulás - nem ténybeli, hanem jogi következtetés tárgya, a vádlott bűnösségére vagy ártatlanságára vont következtetés ez okból kívül esik a tényállás megállapítása körén. Mindebből adódóan e jogi természetű következtetés megváltoztatása kapcsán a tényállás mérlegelése, felülmérlegelése - ekként annak eljárásjogi tilalmazottsága - szóba sem jöhet. Nincs tehát eljárásjogi akadálya annak, hogy a másodfokú bíróság azonos történeti tényállás alapján a vádlott szándékosságát vagy gondatlanságát érintően (a bűnössége kérdésében) az elsőfokú bíróság álláspontjától ellentétes következtetésre jusson. (BH 1998.526)

Az elsőfokú bíróság a tényállásból helyes következtetést vont a vádlott bűnösségére, és megfelelő a bűncselekmény jogi minősítése, és a vádlotti tudattartalomra levont jogi következtetés is.

A Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint a vádlott az első fokú bíróság által a vádlott tudattartamára vont következtetés nem helytálló, hiszen a vádlott ezt a gyermeket nem akarta, környezetében mindenki előtt tagadta, hogy terhes, továbbá tisztában kellett lennie azzal, hogy hosszabb ideig élelem és folyadék nélkül ellátatlanul, megfelelő ruházat nélkül a csecsemő meghal. Mindezek a körülmények nem az eshetőleges, hanem az egyenes ölési szándékot támasztják alá.

Az ítéletábra ezzel szemben úgy ítélte meg, hogy az eshetőleges szándéokra levont következtetés a beszámítási képességében kis mértékben korlátozott vádlott esetében nem kifogásolható. Az a tény, hogy a vádlott mulasztással valósította meg a bűncselekményt, önmagában valóban nem zárja ki az egyenes szándékot, azaz, hogy a vádlott kívánja cselekménye következményeit. Jelen esetben azonban a főügyészség álláspontjától eltérően egyetértett a törvényszékkal abban, hogy nincs olyan megállapított tény, melyből kétséget kizáróan következtetni lehetne vádlott egyenes szándékára. A vádlott az újszülött gyermekét semmilyen módon nem bántalmazta, annak halálát tevőleges magatartással előidézni nem kísérelte meg, a méhlepényt dobta a kútgyűrűbe, a gyermeket a lakásban ágyon, plédre fektette, ahol esélye volt a feltalálásának. Ezért helyes az első fokú bíróságnak az a következtetése, hogy a vádlott eshetőleges szándékkal követte el a cselekményt.

A Btk. 2. §-ának alkalmazása, az alkalmazandó büntető törvény kiválasztása kapcsán az ítéletábra a törvényszékétől eltérő álláspontra helyezkedett. Helytállóan állapította meg az első fokú bíróság, hogy mind az elkövetéskor, mind az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény szerint a vádlott cselekménye 10-20 évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Amint az a törvényszék is kiemelte, az elbíráláskor hatályos Btk. feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét szabályozó rendelkezései kedvezőbbek az elkövetéskor hatályos Büntető Törvénykönyv szabályainál. A törvényszék által e körben kifejtettek dogmatikailag nem kifogásolhatók, az ítéletábra azonban figyelemmel volt a Kúria 4/2013 BK. számú véleményére. E szerint határozott tartamú szabadságvesztés esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a legkorábbi, törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés a 2012. évi C. törvény (Btk.) 2. § (1), (2) bekezdése

szerinti elbírálás fogalmába tartozik. Megváltozása alapot ad - enyhébb elbírálás címén - az új törvény alkalmazására. Minden olyan esetben, amikor állást kell foglalni arról, hogy melyik büntető jogszabály az enyhébb, a konkrét magatartást a maga teljességében el kell bírálni, és azt lehet enyhébbnek tekinteni, amelynek alkalmazása enyhébb elbíráláshoz vezet. A vádlott helyzetéből vizsgálva az enyhébb elbírálást lehetővé tevő jogszabályt, kétségtelenül lényegesen enyhébb az új Btk. hiszen az jóval hamarabbi időponttól lehetővé teszi a vádlott feltételes szabadságra bocsáthatóságát.

Ennek megfelelően az Ítéletábra azt állapította meg, hogy az elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. törvény enyhébb elbírálást eredményez a vádlott számára, mint a cselekmény elkövetésekor hatályban volt 1978. évi IV. törvény. A vádlott cselekménye ezért a 2012. évi C. törvény (Btk.) 160. § (1) bekezdésben meghatározott, és a (2) bekezdés i) pontja alapján minősülő, tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés büntette.

A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket maradéktalanul feltárta, és gondosan értékelte.

Tekintettel a cselekmény kísérleti szakban maradására, a vádlott enyhe fokú korlátozottságára, valamint teljes körű beismerő vallomására, az ítéletábra álláspontja szerint nem tekinthető eltúlzottan enyhének a Btk. 82. § (1) bekezdése, (2) bekezdésének a) és b) pontja, valamint (4) bekezdése alapján kiszabott 3 évi szabadságvesztés büntetés, ezért a súlyosításra irányuló ügyési indítványnak nem adott helyt. Az enyhítő szakasz által biztosított lehetőségek szinte teljes kihasználásával, kétszeres leszállással megállapított szabadságvesztés büntetés nyilvánvalóan eltúlzottan súlyosnak sem minősül, így az enyhítés érdekében bejelentett védelmi fellebbezések sem foghattak helyt.

A 2012. évi C. törvény alkalmazása esetén is helyes a kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának fegyházban való meghatározása, a 37. § (3) bekezdésének ad) pontja alapján.

A Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján a vádlott legkorábban a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A közügyektől eltiltás alkalmazása is helyénvaló, és annak mértékét is a szükséges és a szabadságvesztés büntetéssel arányos tartamban határozta meg a törvényszék.

Az első fokú bíróság a szülői felügyeleti jog megszüntetéséről is a törvénynek megfelelően rendelkezett.

A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés törvényes.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a szükséges részben megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megállapítására vonatkozó rendelkezés
a Be. 381. § (1) bekezdésén alapul.
Debrecen, 2014. január 15.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

Dr. Gömöri Olivér sk. . Hágger Tamás sk.
előadó bíró bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 2.B.876/2012/19. ítélete a másodfokú határozat
folytán a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.
Debrecen, 2014. január 15.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.